

ZAPISNIK

sa 36. sjednice Odbora za evropske integracije Skupštine Crne Gore, održane 2. aprila 2015. godine

Sjednica je počela u 13.10 časova.

Sjednici su predsjedavali Slaven Radunović, predsjednik Odbora i Marija Maja Ćatović, zamjenica predsjednika Odbora.

Sjednici su prisustvovali članovi Odbora: Predrag Sekulić, Srđa Popović, Šefkija Murić, Nada Drobnyak, Obrad Mišo Stanišić, Koča Pavlović, Predrag Bulatović, Danko Šarančić i Azra Jasavić.

Sjednici nijesu prisustvovali članovi Odbora: Damir Šehović i Genci Nimanbegu.

Sjednici su prisustvovali saradnice u Odboru: Sanja Bulatović i Marija Milošević.

Sjednici su prisustvovali Igor Lukšić, ministar vanjskih poslova i evropskih integracija, Raško Konjević, ministar unutrašnjih poslova, Zoran Pažin, ministar pravde, Stojanka Radović, zamjenica vrhovnog državnog tužioca, Svetlana Rajković, generalna direktorka Direktorata za međunarodnu pravnu saradnju i evropske integracije Ministarstva pravde, Mira Cerović, savjetnica u Ministarstvu unutrašnjih poslova, Blanka Radošević Marović, generalna direktorka Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih prava u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, Ivan Ivanišević, generalni direktor Direktorata za međunarodnu saradnju i evropske integracije Ministarstva unutrašnjih poslova, Snežana Radović, generalna direktorka Generalnog direktorata za evropske poslove Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, Anita Bilafer-Mihaljević, načelnica Odjeljenja za evropske integracije u Ministarstvu rada i socijalnog staranja i Tatjana Tomić, savjetnica u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija.

Sjednici su prisustvovali predstavnice NVO sektora – Jelena Nedović iz Centra za građansko obrazovanje i Aleksandra Vavić iz Instituta alternativa, po pozivu predsjednika Odbora.

Predsjednik Odbora je obavijestio članove da je nevladina organizacija Centar za građansko obrazovanje zatražila da na sjednici aktivno učestvuje Boris Marić, na šta je odgovoreno da će mu to biti omogućeno ukoliko članovi Odbora budu saglasni i ukoliko bude prostora da se aktivno uključi, a da je svakako dobrodošao da prisustvuje sjednici. Iz CGO-a je odgovoreno da je Odbor samo formalno otvoren za saradnju sa NVO sektorom, te da gđin Marić neće prisustvovati sjednici, zbog čega je predsjednik Odbora iskazao žaljenje.

Sjednica je bila otvorena za javnost i ispraćena od strane predstavnika medija.

* * * * *

Nakon što je predsjednik Odbora Slaven Radunović konstatovao da postoji kvorum za rad i odlučivanje, utvrđen je sljedeći

DNEVNI RED :

- 1. Drugi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul – decembar 2014. godine;**

2. **Stepen realizacije preporuka usvojenih na IX sastanku Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje (POSP);**
3. **Razno.**

* * * * *

TAČKA 1

Drugi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul – decembar 2014. godine

Na početku razmatranja ove tačke, predsjednik Odbora je kazao da je Prvi polugodišnji izvještaj, za prvih šest mjeseci 2014. godine, bio urađen po ugledu na kvartalne izvještaje o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u EU, a da je sadržaj Drugog polugodišnjeg izvještaja za period jul – decembar promijenjen, u određenoj mjeri i u skladu sa sugestijama Odbora iznijetim na 31. sjednici. On je podsjetio da je tada ocijenjeno da je izvještaj više tehničkog karaktera, te da treba da sadrži „informacije o ispunjavanju Programa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji za period 2014-2018, kao i ocjene i stavove Ministarstva u odnosu na probleme koji su se javili tokom procesa integracija u prvoj polovini godine, te osvrt na komentare Evropske komisije o dinamici i kvalitetu ispunjavanja obaveza u poglavljima 23 i 24, zbog potrebe da sva poglavlja imaju uravnotežen napredak.“

Predsjednik Odbora je ocijenio da je Drugi polugodišnji izvještaj manje tehničkog karaktera u odnosu na prethodni, te da sadrži konkretnije informacije o dinamici pregovora sa EU i ispunjavanju obaveza u okviru tog procesa. On je upitao zbog čega je izmijenjen naziv dokumenta, koji je ranije nosio naziv „Prvi polugodišnji izvještaj o toku evropskih integracija“, te da li će kvartalni izvještaji o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u EU odsad biti strukturirani po ugledu na ovaj izvještaj. Uz to, pozdravio je otvaranje dva nova poglavlja, uz nadu da će Crna Gora uspjeti da zadrži dosadašnju dinamiku pregovora.

Ministar vanjskih poslova i evropskih integracija Igor Lukšić kazao je da se prilikom izrade Drugog polugodišnjeg izvještaja težilo prilagoditi mišljenju koje je Odbor dao na Prvi polugodišnji izvještaj, imajući u vidu da je neophodno, u skladu sa Rezolucijom o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracije Crne Gore u EU, da polugodišnji izvještaji imaju izraženiju političku crtu. On je dodao da smatra da je korisno zadržati ritam kvartalnih izvještavanja, dok će polugodišnji izvještaji više služiti za raspravu o dinamici procesa. U kontekstu sadržaja Drugog polugodišnjeg izvještaja, ministar je izrazio zadovoljstvo procesom pregovora sa EU. U drugom dijelu 2014. godine, nastavljeno je sa intenzivnim aktivnostima, u okviru kojih su 16. decembra otvorena četiri pregovaračka poglavlja. Takođe, radilo se na ostvarivanju preduslova za otvaranje drugih poglavlja, ali i na jačanju funkcionalnosti administracije, programu reforme javne uprave i dr. Na kraju prošle godine su skoro finalizovani inovirani akcioni planovi za poglavlja 23 i 24, koji su usvojeni u februaru ove godine, usvojena su četiri ključna antikorupcijska zakona, privedena kraju revizija Programa pristupanja Crne Gore EU, te usvojen Akcioni plan razvoja ljudskih resursa za 2015. godinu. Takođe, Crna Gora je nastavila sa realizacijom obaveza iz SSP-a, te nastavila saradnju sa organizacijama civilnog sektora. Ministar Lukšić je zaključio da se ocjene iz Izvještaja podudaraju sa ocjenama iz međunarodnih krugova – da Crna Gora nastavlja da bude dobar primjer za sprovođenje procesa pregovora, a nažalost i jedina država regiona koja vodi suštinske pregovore. On je naglasio da Crna Gora nastavlja da daje snažan doprinos regionalnoj saradnji i pruža podršku drugim zemljama kandidatima, u cilju prosperiteta cijelog regiona.

Članica Odbora Azra Jasavić interesovala se za segment Izvještaja koji se tiče sposobnosti preuzimanja obaveza iz članstva, a u kojem se konkretno navodi u kojim poglavljima je ostvaren dobar napredak, dalji, određeni, ograničeni, mali ili neujednačen napredak. Ona je pitala za pojašnjenje ocjene da je u poglavlju 23 ostvaren neujednačen napredak.

Ministar Lukšić je odgovorio da su ocjene o nivou napretka uzete iz Izvještaja o napretku iz oktobra 2014. godine. U međuvremenu, intenzivirane su aktivnosti u cilju usvajanja zakonskih propisa, u funkciji pune implementacije ustavnih promjena. U februaru je Skupština usvojila i peti antikorupcijski zakon, imenovan je cijeli rukovodeći kadar u pravosudnom sistemu, ubrzo će biti uspostavljeno i Specijalno tužilaštvo, zbog čega je ministar mišljenja da će u narednom periodu ove ocjene biti bolje. On je dodao da je završena prva faza reformi u oblasti vladavine prava, u kojoj je postojalo očekivanje da se posvetimo usvajanju novih propisa i jačanju kapaciteta, dok će se u drugoj fazi očekivati standardi u implementaciji zakona. On je kazao da novouspostavljene institucije treba da pokažu punu funkcionalnost, kako bi se ispunila ne samo privremena mjerila, već i završna mjerila, koja će Crna Gora ubrzo dobiti.

Poslanica Jasavić je kazala da želi da se o ovome izjasni i zamjenica VDT-a, jer su po njenom mišljenju mjerljivi rezultati u rukama Vrhovnog državnog tužilaštva, Agencije za nacionalnu bezbjednost i Ministarstva unutrašnjih poslova. Predsjednik Odbora je napomenuo da se ta tema tiče prve preporuke POSP-a, koja će biti razmatrana u okviru druge tačke dnevnog reda, pa da je bolje tad otvoriti raspravu.

Član Odbora Koča Pavlović je kazao da bi bilo značajno da se ovoj temi posveti jedna plenarna sjednica, odnosno da se jedan radni dan posveti raspravi o procesu pristupanja EU i eventualnim izazovima sa kojima se država suočava. On je predložio da Odbor donese zaključak kojim će zatražiti cjelodnevnu raspravu u Skupštini, imajući u vidu da je razmatranju Prvog polugodišnjeg izvještaja bilo posvećeno samo 1 sat i 30 minuta.

Ministar Lukšić je kazao da će se vrlo rado odazvati pozivu na plenarnu sjednicu i predložio da se unutar Skupštine postigne dogovor o tome. On je kazao da je *raison d'être* Rezolucije o načinu, kvalitetu i dinamici procesa integracije Crne Gore u EU, u dijelu koji se odnosi na polugodišnje izvještaje, upravo bio da se oni razmatraju na plenumu, kako bi svi poslanici imali priliku da iskažu svoj stav.

Predsjednik Odbora je kazao da će se ovaj dokument svakako naći na dnevnom redu plenarne sjednice, a da se na sastanku Kolegijuma predsjednika Skupštine Crne Gore može zatražiti više vremena za razmatranje, zavisno od interesovanja poslaničkih klubova. On se saglasio da Odbor može usvojiti zaključak kojim bi od Kolegijuma zatražio više vremena, kako bi se svim poslanicima omogućilo učešće u raspravi.

Ministar pravde Zoran Pažin pomenuo je izlaganje poslanice Jasavić, kazavši da je ona jasno ukazala na problem rascjepa između normativnog i stvarnog, odnosno da je u ovoj fazi procesa pregovora važnija evaluacija propisa od njihovog donošenja. Dodao je da su crnogorski zakoni na zavidnom nivou u pogledu normativnog kvaliteta, a u nekim segmentima i prevazilaze evropske standarde, ali je suština u njihovoj kvalitetnoj implementaciji.

Predsjednik Radunović je kazao da su, u pogledu Drugog polugodišnjeg izvještaja, konstatacije o napretku u tehničkom i administrativnom smislu i dalje pozitivne, ali da i dalje postoji jasna razlika u napretku između poglavlja 23 i 24 i ostalih poglavlja. Kako je on kazao, to ga opredjeljuje da ne pruži podršku ostvarenim aktivnostima u polugodišnjem periodu, jer one nijesu donijele mjerljive rezultate.

Zatim je predsjednik Odbora stavio na glasanje Drugi polugodišnji izvještaj o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul – decembar 2014. godine.

Odbor za evropske integracije je odlučio većinom glasova da podrži navedeni Izvještaj:

- „**ZA**“: Marija Maja Čatović, Predrag Sekulić, Srđa Popović, Šefkija Murić, Nada Drobnjak, Obrad Mišo Stanišić;
- „**PROTIV**“: Slaven Radunović, Koča Pavlović, Predrag Bulatović, Danko Šarančić;
- „**UZDRŽAN**“: Azra Jasavić.

Zatim se prešlo na razmatranje druge tačke dnevnog reda.

TAČKA 2

Stepen realizacije preporuka usvojenih na IX sastanku Parlamentarnog odbora za stabilizaciju i pridruživanje (POSP)

Kao predsjednik Odbora, ali i zamjenik kopredsjedavajućeg POSP-a, Slaven Radunović je iskazao zadovoljstvo organizacijom ove sjednice, ocijenivši to pravim načinom da se postupi odgovorno prema članovima POSP-a, koji teško usaglašavaju zaključke i preporuke o procesu EU integracija u datom periodu. Prema njegovim riječima, ovo je prvi put da se vrši evaluacija stepena realizacije preporuka POSP-a, što će odsad biti redovna praksa, a o rezultatima sjednice će biti riječi i na X sastanku POSP-a koji će se održati 8. i 9. aprila u Budvi. On je predložio da se rad organizuje tako što će se razmatrati preporuka po preporuka, a nakon izlaganja predstavnika institucija biće predviđeno vrijeme za diskusiju, te je podsjetio poslanike da se suzdržavaju od dugih izlaganja. Zatim je pročitao prvu preporuku usvojenu na IX sastanku POSP-a u Briselu:

1. Pozdravlja činjenicu da, u cjelini, pregovori o pristupanju Evropskoj uniji napreduju, ali podsjeća na potrebu ukupne ravnoteže u pregovorima i posebno na veću pažnju na poglavlja koja se tiču vladavine prava – 23 i 24 i na efikasno sprovođenje akcionih planova za ova dva poglavlja, posebno u cilju uspostavljanja pouzdanog sistema praćenja ostvarenih rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, uključujući korupciju na visokom nivou;

Predsjednik Odbora je podsjetio da je Odbor na prethodnoj sjednici razmotrio inovirane akcione planove za poglavlja 23 i 24, te da je zaključeno da su dati ambiciozni rokovi za realizaciju mjera. Dao je riječ ministru Pažinu, uz konstataciju da članovi Odbora žele da saznaju koliko je urađeno na realizaciji obaveza, odnosno da li i dalje postoji raskorak između donošenja propisa i njihove realizacije.

Ministar Pažin je ponovio stav iz prethodnog obraćanja, kazavši da su u ovom procesu ključne evaluacija postignutih procesa i implementacija propisa, za šta je potrebno određeno vrijeme. On je dodao da bi želio da dobije povratnu informaciju od poslanika o tome kako oni vide realizaciju obaveza u poglavljima 23 i 24, odnosno da li su inovirani akcioni planovi zadovoljavajući ili je trebalo uvesti još novih mjera. On je kazao da su usvojene ustavne promjene i ključni zakonski akti, a da preostaje samo Zakonik o krivičnom postupku, koji je u proceduri. Pažin je dodao da zakon koji bi uređivao oduzimanje imovine stečene krivičnim djelom treba da bude ključno oruđe u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Što se tiče uspostavljanja Agencije za antikorupciju, trenutno se radi na ostvarenju preduslova za prostorne kapacitete, a zatim je na redu izbor specijalnog tužioca.

Predsjednik Odbora uvažio je činjenicu što je ministar Pažin tek odnedavno na funkciji, pa je zatražio od ministra unutrašnjih poslova Raška Konjevića da iznese konkretne rezultate rada u posljednjih 4-5 mjeseci.

Ministar Konjević je podsjetio da se u zaključcima sa IX sastanka POSP-a poziva na ukupnu ravnotežu u pregovorima, u smislu da će napredak u pregovorima zavisiti od uravnoteženog napretka u svim oblastima, a naročito u poglavljima 23 i 24. Citirao je dio prve preporuke: „...posebno u cilju uspostavljanja pouzdanog sistema praćenja ostvarenih rezultata u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije, uključujući korupciju na visokom nivou“, te kazao da se očekuje uspostavljanje početnih rezultata, odnosno da institucije, naročito nove ostvare konkretne pomake. Dodao je da su pregovori u poglavljima 23 i 24 otvoreni zato što je EK ocijenila da je rad bio zadovoljavajući, a u narednom periodu se očekuju još bolji rezultati. U tom pogledu, prvi „test“ rezultata na ovom planu biće krajem 2015. godine, kada će EK evaluirati realizaciju 83 privremena mjerila za poglavlja 23 i 24. Ministar je predložio da se na nekoj od narednih sjednica Odbora razmotri nivo ostvarivanja obaveza u okviru privremenih mjerila, ali i istakao da smatra da se neće razmatrati aktiviranje klauzule balansa, već će nakon evaluacije početi proces definisanja mjerila za zatvaranje poglavlja. Konjević se osvrnuo i na

rad sudstva, kazavši da je za sveukupan proces važno da sudovi donesu pravosnažne presude o slučajevima korupcije, bez obzira na to kakav će biti sadržaj tih presuda. Dodao je da su na nivou principa važna dva aspekta: konačne sudske presude u otvorenim procesima i otvaranje novih procesa od strane institucija, tamo gdje postoji sumnja o kršenju propisa. Takođe, kazao je da će uskoro Crnu Goru posjetiti tri misije: ekspertska misija za organizovani kriminal i korupciju, koja će biti posvećena borbi protiv pranja novca, misija posvećena trgovini ljudima, te misija o integrisanom upravljanju granicom.

Poslanik Pavlović kazao je da je ministar Lukšić u svom izlaganju konstatovao napredak i iznio ocjenu da je Crna Gora lider u regionu, da je ministar Konjević izrazio zadovoljstvo radom Ministarstva unutrašnjih poslova, dok ministar Pažin nije dao ocjenu, ali je u izlaganju nakon postavljenja na mjesto ministra ocijenio da je stanje u pravosuđu dobro. Pavlović je kazao da on nije zadovoljan dinamikom integracionog procesa, odnosno da smatra da se umjesto napretka dešava regresija, te iskazao bojazan da se krajem godine može aktivirati klauzula balansa. On je naveo primjer da je u pitanju korupcije, ocjena u deklaracijama sa preporukama od V do VIII sastanka POSP-a evoluirala od rasprostranjene korupcije do široko rasprostranjene korupcije, dok je u posljednjim preporukama konstatovano da je napredak nedovoljan. Dodao je da korupcija postoji unutar institucija koje treba da se bore protiv nje, kao i da organizovani kriminal ima uticaj na sudstvo, tužilaštvo i policiju.

Ministar Pažin je pojasnio da je u izjavi nakon postavljenja na mjesto ministra kazao da je zadovoljan pravosuđem u dijelu koji se tiče rješavanja zaostalih predmeta, što je konstatovala i Evropska komisija, dok se u drugim segmentima rezultati tek očekuju. Po njegovim riječima, Skupština je glasanjem za ustavne izmjene i nove sistemske zakone postavila jasnu liniju odgovornosti, a u narednom periodu će se procijeniti da li takav model daje rezultate. Visok stepen nezavisnosti pravosuđa treba da prati isti nivo odgovornosti, a za nekoliko mjeseci će on postaviti pitanje odgovornosti ako ne bude rezultata.

Poslanica Jasavić je kazala da je Skupština konstatovala napredak u rješavanju zaostalih sudskih predmeta, ali i da je primijećen nedostatak rezultata u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala. Prema njenom mišljenju, nema efikasnih i djelotvornih tužilačkih istraga i kvalitetnih optužnica, dokazi se ne pribavljaju u skladu sa Zakonikom o krivičnom postupku, a policija i Agencija za nacionalnu bezbjednost ne rade dobro svoj posao. Stoga je poručila da izvršna vlast treba da vrši legitiman pritisak na VDT-a kako bi se pokazali određeni rezultati, ali i da institucije poput MUP-a i ANB-a treba da budu servis tužilačkim organima za kvalitetne optužnice. Povodom ispitivanja nezakonito stečene imovine, ona je kazala da će Pozitivna Crna Gora tražiti da se ovo pitanje tretira setom zakona, te istakla nadu da će, u skladu sa ministrovim izlaganjem, Ministarstvo pravde na to dati pozitivan odgovor.

Članica Odbora Nada Drobnjak se javila proceduralno, kazavši da je značajno vrijeme utrošeno na diskusiju o prvoj preporuci, pa treba unaprijed odrediti vrijeme za raspravu po svakoj preporuci, a predstavnike Vlade je zamolila da predstavne šta je konkretno urađeno na implementaciji akcionih planova. Predsjednik Odbora je istakao da će diskusija o drugim preporukama biti kraća, a da je neophodno raspraviti svaku preporuku pojedinačno, kako bi članovi POSP-a o tome obavijestili svoje kolege iz EP-a na X sjednici POSP-a u Budvi.

Poslanik Pavlović je pojasnio da u kontekstu napretka u radu sudskih organa ne oponira stavu Komisije, već statistici na kojoj se taj stav bazira. On je ponovio da korupcija postoji u institucijama koje su dužne da se bore protiv nje, istakavši da nije donijeta nijedna pravosnažna osuđujuća presuda iz sfere korupcije na visokom nivou.

Poslanik Bulatović je podsjetio da je na prethodnom sastanku POSP-a odustao od amandmana koji se ticao borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, u cilju postizanja konsenzusa na sastanku, što je po njegovom mišljenju bio pogrešan potez. Suština prve preporuke, po riječima Bulatovića, je u klauzuli balansa koja podrazumijeva da se pregovori mogu zaustaviti ako ne bude bilo mjerljivih rezultata u borbi protiv korupcije. Trenutno postoje procesi samo na nižem nivou, a VDT treba da pokaže konkretne rezultate i procesuiraju slučajeve korupcije na visokom nivou. Takođe, istakao je bojazan da će zbog odsustva

rezultata država biti sankcionisana u pregovorima, iako je ministar Konjević kazao da će Crna Gora ući u proces privremenog zatvaranja poglavlja 23 i 24.

Ministar Konjević je pojasnio da država još uvijek ne ulazi u proces privremenog zatvaranja ovih poglavlja, već da će na kraju 2015. godine biti evaluirano sprovođenje privremenih mjerila. On je istakao da je EK mjerodavna da ocjenjuje napredak i da su stoga njene ocjene za njega unaprijed prihvatljive, pa bi trebalo da budu i za predstavnike opozicije, te dodao da iz nedovoljnog napretka ne treba zaključiti da postoji regresivni proces. Kad je u pitanju klauzula balansa, kazao je da je ona svjesno prihvaćena u pregovaračkoj platformi, a važno je da ni u jednom momentu pregovori sa Crnom Gorom nijesu prekinuti, što znači da je EK zadovoljna procesom. Aktiviranje klauzule balansa u decembru 2015. godine bi po njegovim riječima vodilo političkoj odgovornosti, ali zasad je EK proces ocijenila pozitivno, uz određene manjkavosti koje će postojati i nakon ulaska u EU, ali na manjem nivou.

Predsjednik Odbora je kazao da je Evropski parlament poslao nacrt deklaracije sa preporukama koja treba da se usvoji na X sastanku POSP-a, u kojem se ponovo ukazuje na nedovoljne reforme u oblasti vladavine prava, što pokazuje da u onom dijelu rada na koji se stalno ukazuje, nema pomaka.

Poslanik Bulatović je ponovio bojazan da će se klauzula balansa aktivirati, zbog toga što od posljednjeg Izvještaja o napretku vrhovni državni tužilac nije napravio nijedan korak u pravcu procesuiranja novih slučajeva korupcije na visokom nivou. Podsjetio je da je u procesu usvajanja izmjena Zakona o izboru odbornika i poslanika opozicija pokazala zrelost, sklopivši sporazum koji je omogućio korak dalje u evropskim integracijama. Kad je riječ o formiranju Specijalnog državnog tužilaštva, on je kazao da Ministarstvo unutrašnjih poslova ima značajne ingerencije, jer će u okviru Uprave policije postojati posebna organizaciona jedinica za rad sa specijalnim tužiocem u vezi sa krivičnim djelima iz njegove nadležnosti. Poreska uprava, Uprava carina, Uprava za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Uprava za nekretnine će takođe imati određene odgovornosti. Poslanik Bulatović je zaključio stavom da je svaka odluka o napretku politička, kao u slučajevima učlanjenja Bugarske i Rumunije u EU ili nekih država u NATO, koje do učlanjenja nijesu bile ispunile osnovne standarde.

Ministar Konjević je ponovio da unaprijed prihvata ocjene nivoa napretka u poglavljima 23 i 24 koje će Evropska komisija dati u sljedećem Izvještaju o napretku. Kazao je da se u Vladi ministri često kritički odnose prema napretku u određenim oblastima i da bi aktiviranje klauzule balansa bio neuspjeh Vlade, ali da je za presude odgovoran sudski sistem, a ne ministarstva. Kad je u pitanju funkcija specijalnog tužioca, kazao je da je to inicijativa Vlade, odnosno Ministarstva pravde, koje je izradilo predlog zakona u saradnji sa EK, OEBS-om, MUP-om i Venecijanskom komisijom. Specijalno tužilaštvo će biti formirano ubrzo, a organizaciona jedinica Uprave policije za rad sa specijalnim tužiocem neće imati odgovornost, već će postupati isključivo po nalogu specijalnog tužioca. Konjević se saglasio da integracioni procesi imaju i političke konotacije, ali da treba biti obazriviji u komentaranju odluka NATO-a, poput stava da postoje članice NATO-a koje ne ispunjavaju propisane standarde.

Predsjednik Radunović je povodom toga upitao ministra da li smatra da je Albanija, koja zaostaje za Crnom Gorom u pogledu procesa pristupanja EU, ispunila sve zahtjeve za članstvo u NATO. Dodao je da su ponekad političke odluke važnije, a da Skupština ima pravo da ocjenjuje rad Vlade, bez potrebe za čekanjem ocjena Evropske komisije. Ministar Konjević je ponovio da ne može da komentariše odluke NATO-a.

Povodom diskusije o nivou napretka u procesu reformi, poslanik Pavlović je pojasnio da je Demokratski front krajnje nezadovoljan rezultatima, a da je njegova lična ocjena da je u pitanju regresija, zbog toga što, po njegovom mišljenju, vrhovni državni tužilac nije napravio vidljiv pomak u posljednjih osam mjeseci.

Poslanica Jasavić je kazala da je nakon IX sastanka POSP-a ostvaren napredak u normativnom smislu usvajanjem novih zakona iz oblasti pravosuđa, ali da progresa nema u primjeni novih zakona, otvaranju novih slučajeva u borbi protiv korupcije na visokom nivou, niti u donošenju pravosnažnih presuda za to krivično djelo.

Zamjenica vrhovnog državnog tužioca Stojanka Radović pozdravila je novu praksu Odbora koja se tiče razmatranja preporuka sa sastanaka POSP-a. Ona je kazala da postoji dobar zakonodavni okvir, a da treba raditi na konkretnim rezultatima i jačanju administrativnih kapaciteta. Prema njenim riječima, Zakonom o Specijalnom državnom tužilaštvu propisano je da Tužilački savjet bira glavnog specijalnog tužioca i specijalne tužioce na osnovu javnog oglasa, nakon čega će se donijeti akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Ona je istakla da je novim Zakonom o Državnom tužilaštvu predviđeno jačanje administrativnih kapaciteta – formiranje Sekretarijata Tužilačkog savjeta. Radović se nije saglasila sa konstatacijama poslanika da nema rezultata u borbi protiv korupcije, već je dodala da se rezultati mogu ostvariti kroz funkcionalnu vezu između tužilaštva, policije i sudstva.

Član Odbora Obrad Mišo Stanišić, povodom razmatranja preporuka sa IX sjednice POSP-a, kazao je da su one usvojene suprotno Poslovniku o radu POSP-a, pošto je za njih glasalo 10 poslanika Skupštine i tri poslanika Evropskog parlamenta. Predsjednik Odbora je podsjetio da je služba EP-a dala tumačenje po kojem je glasanje bilo u skladu sa procedurom. Stanišić je nastavio, kazavši da novi pristup po kojem se prvo otvaraju pregovori u poglavljima 23 i 24 nije usvojen zbog Crne Gore, već zbog iskustava EU u prethodnim proširenjima. Dodao je da smatra da članovi opozicionih partija žele aktiviranje klauzule balansa, kako Crna Gora ne bi dobila poziv za članstvo u NATO. Stanišić je kazao da borba protiv korupcije i organizovanog kriminala treba da bude intenzivnija i za to postoji politička volja, iako je na jučerašnjoj raspravi na plenarnoj sjednici predsjednik Odbora za antikorupciju kazao da se Vlada održava zahvaljujući korumpiranim evropskim zvaničnicima, o čemu treba raspravljati i na POSP-u.

Poslanik Bulatović, koji je ujedno i predsjednik Odbora za antikorupciju, kazao je da se rasprava odnosila na događaje iz 2002. godine i ulogu međunarodnih zvaničnika u tome, te dodao da stoji iza izgovorenih riječi.

Zamjenica predsjednika Odbora Marija Maja Čatović kazala je da Odbor ne treba da ocjenjuje postupke NATO-a, već da doprinese rješenjima u implementaciji obaveza iz poglavlja 23 i 24. Kazala je da je donošenjem seta zakona stvoren uslov za brži i efikasniji rad na konkretnoj implementaciji i procesuiranju svih vidova korupcije i organizovanog kriminala. Čatović je dodala da se ne smije suditi na osnovu novinskih članaka, već treba iskoristiti donijete propise za procesuiranje sumnji da je neka konkretna osoba korumpirana. Ona je iskazala nadu da će se glavni specijalni tužilac uz podršku MUP-a baviti pribavljanjem konkretnih dokaza.

Sjednica je nastavljena razmatranjem druge preporuke, koju je pročitao predsjednik Odbora:

2. Pozdravlja činjenicu da su u crnogorske radne grupe za pregovaračka poglavlja uključeni predstavnici civilnog društva i naglašava značaj inkluzivnosti procesa reformi kako bi se nastavio napredak u pristupnim pregovorima;

Nije bilo zainteresovanih za diskusiju o drugoj preporuci. Predsjednik Odbora je zatim pročitao sljedeću preporuku:

3. Pozdravlja dalje jačanje zakonodavne i nadzorne uloge Skupštine, kao i unapređenje veze parlamenta sa građanima i njegove ukupne otvorenosti; poziva na dalje snaženje administrativnih kapaciteta Skupštine; ukazuje na potrebu ostvarivanja zaključaka i preporuka iz ranijih deklaracija POSP-a vezano za normativno unapređenje pozicije Skupštine Crne Gore i njenih radnih tijela, posebno Odbora za antikorupciju;

Poslanik Bulatović je kazao da se u okviru ove preporuke govori o potrebi unapređenja instituta kontrolnih i konsultativnih saslušanja i parlamentarne istrage. Prema njegovom mišljenju, neophodnost izmjene Zakona o parlamentarnoj istrazi je pokazao rad dva anketna odbora Skupštine, koja su se bavila prikupljanjem informacija o korupciji u privatizaciji Telekomu Crne Gore i o događajima koji se odnose na rad državnih organa, povodom objavljivanja audio snimaka i transkripta sa sjednica organa i tijela Demokratske partije socijalista. Stoga, po

njegovim riječima, Odbor za antikorupciju je u Planu rada za 2015. godinu predvidio podnošenje predloga za izmjenu Poslovnika Skupštine, u vezi sa sopstvenim radom. U dogovoru sa Vladom Crne Gore, kazao je Bulatović, Odbor je uspio da uspostavi obavezu vrhovnog državnog tužioca i drugih predstavnika tužilačkih organa, da informišu Odbor i da prisustvuju sjednicama na koje su pozvani.

Poslanik Pavlović se saglasio da je Zakon o parlamentarnoj istrazi definisan kao najmoćniji mehanizam parlamentarnog nadzora, ali da je on nedostatan i neefikasan, zbog toga što nema definisane kaznene mjere, odnosno uvedenu krivičnu odgovornost za davanje neistinitih iskaza pred anketnim odborom, te kazao da će Demokratski front podnijeti predlog za izmjenu Zakona, u pravcu definisanja odgovornosti za date izjave. Pavlović je pomenuo Etički kodeks poslanika, kazavši da se njegovo usvajanje tretira kao znak napretka, ali da ga treba mijenjati jer to nije antikorupcijski akt kojim bi se uređivalo pitanje konflikta interesa poslanika, kao u drugim državama.

Zatim je pročitana i četvrta preporuka:

4. Iskazuje ozbiljnu zabrinutost zbog članaka objavljenih u listu „Informer“, kojima se poziva na nacionalnu i vjersku mržnju, i oštro osuđuje napade pomenutog lista na aktiviste civilnog društva i poziva nadležne organe da zaštite aktiviste civilnog društva od napada i stvore ambijent u kojem mogu raditi bez straha od odmazde; poziva se Vrhovni državni tužilac da ispita konkretni slučaj negativne kampanje lista „Informer“ prema aktivistkinji nevladinog sektora;

Zamjenica vrhovnog državnog tužioca Stojanka Radović je obavijestila poslanike da je Državno tužilaštvo u decembru 2014. godine nadležnom sudu podnijelo optužni akt protiv odgovornog urednika lista „Informer“, zato što je u izdanjima od 16, 18. i 19. oktobra 2014. godine odobrio da se objave omalovažavajući naslovi i podnaslovi, kojima je javno izložen poruzi i javno povrijeđen ugled manjinskog albanskog naroda koji živi u Crnoj Gori, te da je time učinio krivično djelo povreda ugleda naroda, manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica iz čl.199 u vezi čl. 28 Krivičnog zakonika. Suđenje je okončano i u martu 2015. godine donijeta presuda kojom je okrivljeni osuđen na novčanu kaznu od 3.000 eura i izrečena je mjera bezbjednosti – javno objavljivanje presude. Kad je u pitanju objavljivanje tekstova u vezi sa aktivistkinjom nevladinog sektora, Radović je kazala da su fotografije i tekstovi sa naslovima, uz navođenja imena aktivistkinje, objavljeni u 10 izdanja u junu 2014. godine, čime je po ocjeni Tužilaštva, grubo ugrožen javni moral, dostojanstvo, ugled i čast čovjeka i građanina. Tužilaštvo je predložilo nadležnom sudu da zabrani distribuciju objavljenog programskog sadržaja „Informera“, što je sud prihvatio i 27. juna donio odluku o zabrani distribucije objavljenog programskog sadržaja ovog lista. Zatim su u dnevnom listu „Informer“, ponovo 27, 28 i 29. oktobra prošle godine objavljene fotografije i tekstovi sa naslovima koji se dovode u vezu sa istom aktivistkinjom, nakon čega je Tužilaštvo nadležnom sudu ponovo predložilo da zabrani distribuciju objavljenog sadržaja, što je sud i prihvatio i 31. oktobra donio odluku o zabrani. Nakon ponovnog objavljivanja sličnih sadržaja 30. i 31. oktobra i 6. novembra, sud je ponovo na predlog tužilaštva donio odluku o zabrani distribucije.

U kontekstu ovog slučaja, Radović je obavijestila da je takođe kod nadležnog tužilaštva evidentirana krivična prijava od 29. oktobra protiv „Informera“, odnosno glavnog i odgovornog urednika tog lista i autora tekstova, zbog krivičnog djela dječje pornografije iz čl. 211 Krivičnog zakonika i krivičnog djela neizvršenja sudske odluke iz čl. 395 KZ, po kojoj tužilaštvo sprovodi izviđaja. Takođe, evidentirana je krivična prijava podnosioca „Informera“ od 10. novembra, kojom se traži da se utvrdi ko je na spornom snimku, koji je dostavljen tužilaštvu, tvrdeći da u tekstovima nijesu napisali ime aktivistkinje koja se pominjala u tim tekstovima.

Predsjednik Odbora je upitao da li gđa Radović smatra besmislenim zabranu distribuiranja izdanja novina koje su izašle dan ili dva prije i čiji su navodi prenošeni u drugim medijima, te zbog čega Vlada ne inicira izmjene zakona kako bi se stvorio pravni okvir za drugu vrstu

gonjenja. Ministar Pažin se izvinio poslanicima zbog toga što ne može duže ostati na sjednici zbog prethodno preuzetih obaveza.

Zamjenica VDT-a Stojanka Radović je kazala da se i u javnosti postavljalo isto pitanje, ali da je Tužilaštvo preduzelo sve aktivnosti koje je moglo na osnovu zakonskih ovlašćenja. Imajući u vidu da je krivično djelo uvreda i kleveta dekriminalizovano, po čemu je Crna Gora jedna od najnaprednijih zemalja, nije postojao prostor za drugačije tretiranje ovog slučaja. Ona je dodala da konstatacija da je djelovanjem „Informera“ ugroženo dostojanstvo i povrijeđen javni moral, predstavlja satisfakciju za aktivistkinju.

Poslanica Čatović je kazala da Skupština treba da se pozabavi pitanjem mogućeg ponovnog kriminalizovanja klevete, kako novine ne bi objavljivale netačne informacije, te dodala da je i sama bila žrtva klevete, kad je jedno lice naručilo objavljivanje spornog sadržaja u dnevnom listu „Vijesti“. Predsjednik Odbora je kazao da su svi koji se bave javnim poslom izloženi tim vrstama neprijatnosti, ali da je konkretan slučaj kampanje protiv aktivistkinje besprizoran.

Poslanik Pavlović je kazao da se protivi ponovnoj kriminalizaciji klevete, uprkos tome što je situacija, kako je kazao, alarmantna zbog tabloidizacije javne i političke scene. Kao posebne probleme je istakao činjenicu da žrtva treba da dokazuje svoju nevinost, kao i to da mediji distribuiraju sadržaj prije nego što je tužilac u stanju da reaguje. On je predložio da se ponovno iznošenje neistina o istoj osobi u novinama tretira kao kršenje pravosnažne presude, pa da odgovorna lica u mediju postanu krivično odgovorni, ili da se u ponovljenoj situaciji sudovi ne vode predloženim visinama odšteta, već da izriču enormne kazne kako bi se taj medij ugasio. Pojasnio je da ovakva rješenja ne bi išla u pravcu kriminalizacije, niti bi bila suprotna evropskim standardima i izrazio nezadovoljstvo jer Vlada dosad nije predložila ovakav zakonski propis.

Gđa Radović je kazala da je krivičnu prijavu zbog krivičnog djela dječje pornografije i krivičnog djela neizvršenja sudske odluke podnijela poslanica Jasavić i da je to pitanje koje se nameće, pošto je pravo na slobodu izražavanja ograničeno Ustavom i Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, pa se kroz iniciranje izmjena i dopuna Zakona o medijima kršenje slobode govora može evidentirati kao prekršaj.

Poslanica Jasavić je pojasnila da su prilikom podnošenja krivične prijave protiv „Informera“, ona i druge poslanice Skupštine kao podnosioci prijave prepoznale da je došlo do neizvršenja sudske presude, ali i do dječje pornografije, imajući u vidu da svako dijete prilikom kupovine na trafici može da vidi sporni sadržaj. Ona je upitala zašto izviđaj povodom ove krivične prijave traje skoro 5 mjeseci.

Zatim se prešlo na razmatranje pete preporuke:

5. Iskazuje zabrinutost zbog nekažnjivosti za ratne zločine uz podsjećanje na potrebu da Crna Gora mora da pojača svoje napore u borbi protiv nekažnjivosti ratnih zločina i efikasno istražuje, goni, sudi i kažnjava ratne zločine, u skladu s međunarodnim standardima; ukazuje sa zabrinutošću na donošenje pravosnažnih sudskih odluka vezano za zloupotrebu zatvorskih mjera prema pripadnicima nacionalne stranke muslimansko-bošnjačkog naroda (SDA);

Zamjenica VDT-a Stojanka Radović je upoznala poslanike sa realizovanim aktivnostima u okviru ove oblasti. Akcionim planom za poglavlje 23 predviđeno je donošenje Strategije za identifikaciju i korišćenje svih dostupnih izvora informacija (tužilaštva drugih država, baza podataka Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju, intervjui sa terena, dostupna zvanična dokumenta) u vezi niza događaja u kojima postoji vjerovatnoća da su crnogorski državljani učestvovali u činjenju ratnih zločina. U izradi Strategije, koja je u završnoj fazi, Evropska komisija je pružila ekspertsku pomoć, a njome se predviđa istražni plan za ratne zločine sa dvostrukim pristupom: identifikacijom događaja gdje su eventualno umiješani potencijalni osumnjičeni iz Crne Gore i identifikacijom osumnjičenih iz Crne Gore koji su možda učestvovali u tim događajima, u okviru kojeg su definisani metodi istraživanja i prikupljanja dokaza, pri čemu je predviđena saradnja sa domaćim i međunarodnim izvorima. Takođe,

prema njenim riječima, planiran je pregled starih predmeta, u cilju provjere da li je moguće identifikovati još neke osumnjičene.

Poslanica Jasavić je podsjetila da se informacija o predmetnoj Strategiji nalazi i u Drugom polugodišnjem izvještaju o ukupnim aktivnostima u okviru procesa integracije Crne Gore u Evropsku uniju za period jul – decembar 2014. godine, koji je bio razmatran u okviru prve tačke dnevnog reda. Ona je upitala da li Crna Gora ima oficira za vezu u Haškom tribunalu, imajući u vidu da se tamo nalazi dokumentacija koja predstavlja dokaz za događaje nakon raspada SFRJ. Kad je u pitanju zloupotreba zakonskih mjera prema pripadnicima nacionalne stranke muslimansko-bošnjačkog naroda (SDA), Jasavić je kazala da je taj slučaj pred Ustavnim sudom, jer su redovni sudovi pravosnažno presudili u korist onih koji su tlačili.

Radović je kazala da nije upoznata sa tim da li postoji oficir za vezu, ali je Vrhovno državno tužilaštvo potpisalo protokol o saradnji sa Haškim tribunalom.

Pitanje o postojanju oficira za vezu u Hagu, poslanica Jasavić je postavila i ministrima Konjeviću i Lukšiću. Ministar Konjević je odgovorio da prema informacijama koje raspolaže, Uprava policije nema oficira za vezu u Haškom tribunalu, već svu komunikaciju ostvaruje preko Interpola, u mjeri u kojoj ima obavezu saradnje u skladu sa svojim nadležnostima.

U pogledu zloupotrebe zatvorskih mjera prema članovima SDA, poslanik Pavlović je upitao da li Tužilaštvo ima namjeru da pokrene istragu povodom navoda Ibrahima Čikića, koje je iznio u svojoj knjizi „Gdje sunce ne grije“, imajući u vidu da je on optužen za klevetu i kažnjen, po tužbi osoba koje u knjizi pominje kao zlostavljače.

Radović je odgovorila da je naloženo da se navodi iz ove knjige ispituju i da se predmet nalazi u Vrhovnom sudu. Poslanica Jasavić je dodala da je Čikić povodom navoda u knjizi dao i izjavu tužilačkim organima.

Predsjednik Odbora je zatim pročitao sljedeću preporuku:

6. Pozdravlja se rad komisije za praćenje istraga kao i napredak koji su državni organi postigli u rješavanju slučajeva napada na novinare i izražava očekivanje da će preostali slučajevi biti riješeni; izkazuje zabrinutost zbog pada profesionalnosti i objektivnosti informativnog programa javnog servisa i drugih glasila;

Gđa Radović je kazala da se Komisija za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija, u kojoj je ona član, sastoji od po dva predstavnika Državnog tužilaštva, Uprave policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost, kao i od pet predstavnika medija i NVO sektora. Prema njenim riječima, Komisija je u svom jednogodišnjem mandatu postigla određene rezultate, a pokrovitelj njenog rada u tehničkom smislu je bilo Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Radović nije imala komentar za drugi dio preporuke, pa je predsjednik Odbora pročitao sedmu preporuku:

7. Nadovezujući se na prethodne sastanke POSP-a i prethodno usvojene preporuke, izražava očekivanje da će afera „Snimak“ brzo dobiti konačni epilog;

Gđa Stojanka Radović je kazala da je povodom parlamentarnih, lokalnih i predsjedničkih izbora 2012, 2013. i 2014. godine, formiran set predmeta radi provjere sumnji da li je bilo povreda izbornih prava ili zloupotrebe državnih resursa u političke svrhe. Ona je u okviru ove tačke predstavila samo predmete iz afere „Snimak“, formirane povodom predsjedničkih izbora 2013. godine.

Prema njenim riječima, kod Osnovnog državnog tužilaštva u Podgorici formirano je ukupno devet predmeta, po kojima je tužilaštvo nakon sprovedenog izviđaja u osam predmeta donijelo odluke (rješenja o odbačaju). U jednom predmetu se i dalje sprovodi postupak izviđaja protiv

tri lica. Kod Osnovnog državnog tužilaštva Pljevlja formirana su četiri predmeta, od kojih su dva riješena odbačajem krivične prijave, a dva imaju sudski epilog. Jedan je pravosnažno okončan, a drugi se tiče optužbe protiv dva lica zbog krivičnog djela – zloupotreba službenog položaja iz čl. 417 Krivičnog zakonika, kao i protiv deset lica zbog krivičnog djela – povreda slobode opredjeljenja pri glasanju iz čl. 186 KZ. Prema njenim riječima, nadležni sud je donio presudu kojom je protiv dva optužena lica izrekao uslovne osude, dok je protiv preostalih deset optuženih donio oslobađajuću presudu. Protiv ove presude tužilaštvo je izjavilo žalbu, koju je drugostepeni sud uvažio i u odnosu na dva okrivljena lica uslovnu osudu preinačio u kaznu zatvora u trajanju od po šest mjeseci, a u odnosu na deset okrivljenih lica koja su oslobođena, presuda je ukinuta i vraćena prvostepenom sudu na ponovno suđenje, gdje je nastavak glavnog pretresa zakazan za 12. april ove godine. Kod Osnovnog državnog tužilaštva Cetinje formirana su tri predmeta, od kojih su dva riješena odbačajem, a u jednom predmetu protiv više lica zbog krivičnog djela – zloupotreba službenog položaja iz čl. 416 Krivičnog zakonika, izviđaj je u toku. Radović je zaključila informacijom da je kod Osnovnog državnog tužilaštva Herceg Novi formiran jedan predmet, u kojem je izviđaj u toku.

Na pitanje poslanika Pavlovića o predmetima povodom lokalnih izbora u Beranama 2014. godine, Radović je kazala da je prikazala samo stanje za predsjedničke izbore, odnosno predmete u okviru afere „Snimak“. Ona je dodala da se ostali predmeti vode odvojeno, a statistiku o tim predmetima može predstaviti kasnije u toku sjednice.

Poslanik Sekulić je zamolio za racionalnije korišćenje vremena na sjednici i predložio da se izdvoji par najvažnijih preporuka, na šta je predsjednik Odbora odgovorio da su najinteresantnije i najobimnije preporuke razmotrene, pa nema potrebe za preskakanjem preostalih preporuka. On je zatim, na sugestiju ministra Konjevića, pročitao osmu i devetu preporuku, jer obje tretiraju primjenu izbornog zakonodavstva:

8. Konstatuje da nisu stvoreni uslovi za implementaciju Zakona o izboru odbornika i poslanika koje se odnose na primjenu elektronske identifikacije birača; u cilju izbjegavanja dalje političke polarizacije između vlasti i opozicije poziva se na potpunu implementaciju zakonskih normi;
9. Primjećuje sa zabrinutošću da je sprovođenje svih izbora snažno osporavano; poziva crnogorske vlasti da snažno i sistematično unaprijede izborni zakonodavni i organizacioni okvir; s tim u vezi, pozdravlja napore na unapređenju kvaliteta i pouzdanosti biračkih spiskova, i rad višestranačke radne grupe na izradi Zakona o finansiranju političkih partija i poziva na skoro usvajanje izmjena Zakona; konstatuje da Državna izborna komisija nije uspostavljena na vrijeme za majske izbore, da centralizacija biračkog spiska nije okončana prije decembarskih izbora u Herceg Novom i da su značajne izmjene Zakona o finansiranju političkih partija poništene od strane Ustavnog suda;

Ministar Konjević je kazao da je Ministarstvo unutrašnjih poslova završilo sve obaveze u smislu početne implementacije Zakona o biračkom spisku, kroz kreiranje portala www.biraci.me, sprovođenje informativnih kampanja i dr. Kad je u pitanju elektronska identifikacija birača, po njegovim riječima, u toku je usaglašavanje ugovora sa potencijalnim izvođačem, nadležna komisija sprovodi postupak i daće saglasnost na taj ugovor, shodno kojem izabrana kompanija ima obavezu da u roku od 60 dana isporuči hardver, a u roku od 60 ili 90 dana softversku aplikaciju. On je takođe obavijestio da će nakon potpisivanja ugovora biti organizovana prezentacija za poslaničke klubove. Na interesovanje predsjednika Radunovića, kazao je da su sva finansijska sredstva obezbijeđena, a da bi ugovor vrlo brzo trebalo da bude potpisan.

10. Pozdravlja snažnu i kontinuiranu posvećenost Crne Gore regionalnoj saradnji i njenu konstruktivnu ulogu u održavanju regionalne stabilnosti; pozdravlja utvrđivanje sporazuma o granici sa Bosnom i Hercegovinom i izražava nadu da će uzajamno prihvatljiva rješenja u vezi sa pitanjem granica sa preostalim susjednim zemljama biti uskoro pronađena;

Predsjednik Odbora je kazao da su u pogledu utvrđivanja sporazuma o granici sa Bosnom i Hercegovinom odnosi komplikovaniji nego u vrijeme usvajanja preporuka na IX sastanku POSP-a, te da će se o ovoj temi raspravljati na sljedećem sastanku.

11. Pozdravlja usklađenost vanjske politike Crne Gore s Evropskom unijom, kao i činjenicu da je u skladu s tim Crna Gora već otvorila pregovore u poglavlju 31 - vanjska, bezbjednosna i odbrambena politika;

Nije bilo zainteresovanih za diskusiju o ovoj preporuci. Predsjednik Odbora je zatim pročitao sljedeću preporuku:

12. Ukazuje da su snažniji naponi potrebni u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala, uključujući bolju saradnju policije i tužilaštva u istražnom postupku; konstatuje da izbor Vrhovnog državnog tužioca i strukturne promjene, kao što su uspostavljanje specijalnog tužilaštva za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i uspostavljanje posebnih jedinica policije za finansijske istrage i sajber kriminal, mogu doprinijeti postizanju većeg napretka u ovom pogledu;

Pošto je ova tema iscrpljena, pročitana je sljedeća preporuka:

13. Ponavlja značaj sistematičnog razvoja stabilnog sistema praćenja rezultata ostvarenih u istragama, krivičnom gonjenju i presudama, zaplijeni i konfiskaciji u slučajevima korupcije i organizovanog kriminala i naglašava da je napredak u ovom pogledu i dalje nedovoljan u Crnoj Gori; ohrabruje Crnu Goru da sprovodi Zakon o javnim nabavkama i da ojača potrebne administrativne kapacitete u tom pogledu;

Nije bilo prijavljenih za diskusiju o ovoj preporuci.

14. Pozdravlja napore državnih organa u zaštiti LGBT prava tokom povorki ponosa i učešće nekoliko državnih funkcionera na povorci; konstatuje, međutim, da je potrebno nastaviti sa borbom protiv svih oblika diskriminacije; podsjeća na donošenje izmjena Zakona o zabrani diskriminacije i ohrabruje Crnu Goru da nastavi usklađivanje zakonodavstva i u oblasti jednakih mogućnosti; izražava žaljenje zbog činjenice da je najistaknutiji LGBT aktivista, zbog razloga bezbjednosti, zatražio azil u inostranstvu;

Blanka Radošević Marović, generalna direktorka Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih prava u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, kazala je da je antidiskriminaciono zakonodavstvo u značajnoj mjeri usklađeno sa evropskim pravom. Kad su u pitanju Zakon o zabrani diskriminacije i Zakon o manjinskim pravima i slobodama, dodala je da su određene nepreciznosti navedene u Izvještaju o napretku za 2014. godinu. Detalji o tome su usaglašeni na posljednjem sastanku Pododbora za pravdu, slobodu i bezbjednost, pa će u daljoj komunikaciji sa EK biti razjašnjene sve nedoumice u vezi sa nepreciznostima.

Članica Odbora Nada Drobnjak kazala je da se ova preporuka tiče i poglavlja 23 i uključuje sve oblike diskriminacije, a pošto će na sljedećem sastanku POSP-a biti riječi o pravima osoba sa invaliditetom, zatražila je predstavljanje konkretnih rezultata u toj oblasti.

Gđa Radošević Marović je kazala da je Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom prešao iz nadležnosti Ministarstva rada i socijalnog staranja u nadležnost Ministarstva za ljudska i manjinska prava, na zahtjev civilnog sektora. Radna grupa, u kojoj su i predstavnici organizacija koje se bave pravima osoba sa invaliditetom, trenutno radi na nacrtu novog zakona, koji uskoro treba da dobije mišljenje Ministarstva pravde i Sekretarijata za zakonodavstvo. Dodala je da će novi zakon biti postavljen na drugačijim principima i oslanjati

se na Konvenciju UN-a o pravima osobama sa invaliditetom, uz poštovanje najvećeg dijela njenih odredbi.

Pošto više nije bilo zainteresovanih za diskusiju, predsjednik Radunović je pročitao sljedeću preporuku:

15. Primjećuje sa zabrinutošću da je u oblasti rodne ravnopravnosti i ženskih prava ostvaren ograničen napredak uprkos nedavno usvojenim izmjenama Zakona o izboru odbornika i poslanika, na osnovu kojih na svaka četiri kandidata prema redosljedu na listi mora biti po jedan kandidat manje zastupljenog pola, da je politička reprezentacija žena i dalje na niskom nivou i da su samo 17% poslanika Skupštine žene;

Gđa Radošević Marović je kazala da je uvođenje izbornih kvota imalo veliki uticaj na zastupljenost žena na partijskim listama na lokalnim izborima – sveukupno je zastupljenost žena porasla sa 16% na 25%, a vodeće opštine po tom pitanju su Kolašin i Podgorica. Takođe, poslanice Skupštine Crne Gore su dobile 18 sertifikata za obuku za trenerice, na teme koje se tiču žena u politici, unapređenja političkog djelovanja i promocije senzibilizacije žena za učešće u političkom životu.

16. Pozdravlja održavanje skupa na temu „Žene u biznisu“ koji je organizovan u okviru Cetinskog parlamentarnog foruma i prepoznaje značaj debata koje su okupile poslanike, predstavnike vlada i međunarodnih organizacija; podržava njihov dalji rad u ovoj oblasti;

Nije bilo diskusije na ovu temu, pa se prešlo na sljedeću preporuku:

17. Pozdravlja činjenicu da je Crna Gora ratifikovala Konvenciju o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (Istanbulsku konvenciju) ali izražava ozbiljnu zabrinutost zbog još raširenog problema nasilja nad ženama; konstatuje da su dodatni napori potrebni za jačanje kapaciteta organa za sprovođenje zakona, pravosuđa i službi socijalne zaštite koji se bave pojedinačnim slučajevima nasilja nad ženama, posebno u pogledu uvođenja zaštitnih mjera, djelotvornijih istraga, pravovremenog vođenja sudskih predmeta i donošenja presuda počiniocima koje će biti srazmjerne težini počinjenih djela;

Poslanica Drobnjak je upozorila na činjenicu da se problem nasilja nad ženama ponavlja u preporukama POSP-a i podsjetila da je Ministarstvo rada i socijalnog staranja nadležno za primjenu Zakona o potvrđivanju Konvencije Savjeta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, koji je usvojen 2013. godine.

Anita Bilafer-Mihaljević, načelnica Odjeljenja za evropske integracije u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, kazala je da je u toku izrada Strategije zaštite od nasilja u porodici 2015-2019. Takođe, u pripremnoj fazi su aktivnosti usmjerene na uspostavljanje državne SOS linije za prijavu slučajeva nasilja u porodici, sa dvadesetčetvoročasovnim dežurstvom, shodno inoviranom Akcionom planu za poglavlje 23, a što će biti finalizovano do kraja 2015. godine. Bilafer je dodala da je u sklopu Akcionog plana za poglavlje 23 predviđena jedinstvena baza podataka o žrtvama nasilja u porodici, u sklopu informacionog sistema koji implementira Ministarstvo rada i socijalnog staranja posredstvom centara za socijalni rad. Početkom ove godine je počelo unošenje podataka u bazu, a u narednoj fazi, koja će biti sprovedena do kraja 2015. godine, baza treba da se informatički poveže sa policijom i sudstvom.

Poslanica Jasavić je kazala da je, u saradnji sa drugim zainteresovanim licima, dostavila primjedbu Ministarstvu na sastav Grupe eksperata za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (GREVIO), te upitala za stav Ministarstva o načinu izbora predstavnika Crne Gore u ovom tijelu.

Gđa Bilafer je odgovorila da je Komitet ministara Savjeta Evrope 19. novembra 2014. godine usvojio Rezoluciju CM/Res (2014)43 o pravilima za proceduru izbora članova Grupe eksperata

za borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici (GREVIO). U skladu sa ovom Rezolucijom, Ministarstvo rada i socijalnog staranja je pozvalo zainteresovane predstavnike akademske zajednice, civilnog društva i profesionalce iz oblasti borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici da učestvuju u izboru tri člana GREVIO. Shodno objavljenom javnom pozivu, Ministarstvu je pristiglo šest prijava, od kojih jedna nije razmatrana zbog kašnjenja. Od pet preostalih prijava, prihvaćene su dvije kandidature, te su izabrani prof. dr Vesna Ratković, profesorica na Pravnom fakultetu Univerziteta Mediteran i dr Uglješa Janković, profesor na Fakultetu političkih nauka Univerziteta Crne Gore, na smjeru Socijalna politika i socijalni rad. Bilafer je dodala da su imena i biografije prosljeđeni Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija na dalju proceduru.

Poslanica Jasavić je upitala da li izabrani kandidati imaju iskustvo u borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, pošto je to uslov za članstvo u GREVIO. Bilafer je iznijela zvanični stav Ministarstva, da je uvidom u odredbe Rezolucije konstatovano da nije propisana procedura izbora, već je to ostavljeno državama ugovornicama. Poslanica Drobnjak je kazala da Konvencija ipak jasno propisuje uslove za izbor, a poslanica Jasavić je zatražila dostavljanje zvaničnog odgovora Odboru, koji će se takođe upoznati i sa sadržajem Rezolucije.

Predsjednik Odbora je zatim pročitao sljedeću preporuku:

18. Primjećuje da je uprkos naporima za uključivanje Roma u obavezno obrazovanje, stopa napuštanja visoka; naglašava značaj sprovođenja Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012-2016 kako bi se smanjilo njihovo siromaštvo i isključenost iz društvenog života Crne Gore, a posebno preduzele mjere u oblasti zapošljavanja, kao i u dostupnosti obrazovanja, stambenih uslova i zdravstvene zaštite;

Generalna direktorka Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih prava u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava Blanka Radošević Marović kazala je da Ministarstvo koordinira implementacijom Strategije za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2012-2016, za koju je Vlada u februaru usvojila Izveštaj o sprovođenju u 2014. godini, kao i Akcioni plan za 2015. godinu. Kad je u pitanju obrazovanje Roma i Egipćana, kazala je da je nadležno Ministarstvo prosvjete, te iznijela podatke kojima raspolaže, da je u ovoj školskoj godini upisano ukupno 1538 đaka u osnovnu školu, 80 u srednju školu i 17 studenata na fakultet. Prema njenim riječima, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava svake godine vrši nabavku besplatnih udžbenika za učenike nižih razreda osnovnih škola sa kompletnim pratećim materijalom, te stipendira sve srednjoškolce i studente, dok Ministarstvo prosvjete plaća prevoz. U saradnji dva resora, takođe se nastoji povećati broj djece u predškolskim ustanovama.

Na pitanje predsjednika Odbora koliko učenika napušta školu, odnosno koliki je „*dropout*“, Radošević Marović je odgovorila da je to u nadležnosti Ministarstva prosvjete i da prema njihovim podacima nema napuštanja škola.

Zatim je pročitana sljedeća preporuka:

19. Pozdravlja nastavak rasta u 2014. godini; primjećuje da je konsolidovani budžetski deficit u 2013. ublažen u odnosu na deficit zabilježen u 2012. godini; međutim, izražava zabrinutost zbog i dalje visoke stope nezaposlenosti i uvećanja javnog duga, koji dostiže 58% BDP-a; poziva na dodatne napore u borbi protiv utaje poreza i uspostavljanju socijalno pravednijeg sistema oporezivanja, borbi protiv pronevjera i suzbijanja sive ekonomije; takođe, naglašava potrebu Crne Gore da riješi kritično stanje na tržištu rada;

Nije bilo diskusije na ovu temu.

20. Pozdravlja sporazum ministara telekomunikacija Srbije, Bosne i Hercegovine, BJR Makedonije i Crne Gore o smanjenju cijena rominga do 2017. godine na nivo tarifa Evropske unije.

Nije bilo diskusije na ovu temu.

Zatim se za riječ javila zamjenica VDT-a Stojanka Radović, sa ciljem da izloži podatke koji su traženi u toku rasprave, o sudskim predmetima povodom lokalnih izbora u Beranama 2014. godine, a koji se tiču sumnji u povrede izbornih prava ili zloupotrebe državnih resursa u političke svrhe. Ona je izdvojila nekoliko segmenata ovih slučajeva, te kazala da je u jednom slučaju pretres u toku, gdje je optuženi direktor Dnevnog centra za djecu i omladinu sa smetnjama u razvoju u Beranama. Takođe, NVO MANS je podnio krivičnu prijavu protiv direktora JP Sportski centar Berane, na osnovu koje je nadležno tužilaštvo prikupilo podatke i utvrdilo da nema osnova za pokretanje krivičnog postupka.

Predsjednik Odbora je po ovom pitanju gđi Radović zatražio zvaničnu informaciju, koja će biti prosljeđena članovima Odbora.

Pošto je rasprava iscrpljena, predsjednik Odbora se zahvalio gostima i prešlo se na razmatranje treće tačke dnevnog reda.

TAČKA 3

Razno

Predsjednik Radunović je upoznao članove Odbora da se plenarno zasijedanje COSAC-a održava 31. maja i 1. juna, a rok za prijavu delegacije je 30. april. On je istakao da će zbog smanjenja sredstava za službena putovanja, delegaciju činiti samo predsjednik i zamjenica predsjednika, odnosno jedan član manje. Takođe, iz poljskog Sejma su predložili nove datume za posjetu Odbora – 9. i 10. jun, a delegacija je već određena u sastavu: Slaven Radunović, Marija Čatović, Azra Jasavić i Šefkija Murić.

Za diskusiju u okviru ove tačke se javila poslanica Jasavić, koja je govorila o posjeti Odbora gimnazijama u Danilovgradu i Podgorici, kao i o sastancima u dvijema opštinama, održanim krajem marta, na kojima se razgovaralo o korišćenju fondova iz pretpristupne podrške. Ona je sastanke sa predstavnicima opština ocijenila kao veoma korisne za dalje unapređenje korišćenja IPA sredstava, te dodala da želi da Skupština bude dominantno pozitivna i da se aktivno uključi u ovaj proces. Kako je kazala, na sastanku sa čelnicima Opštine Danilovgrad je dogovoreno da se na sjednicu Odbora pozovu ministar finansija Radoje Žugić, generalni sekretar Zajednice opština Refik Bojadžić i koordinator Mreže opštinskih projekt menadžera Darko Mrvaljević, sa ciljem diskusije na temu pretfinansiranja i kofinansiranja, gdje je predlog opština da se osnuje fond Vlade za kreditiranje opština u cilju obezbjeđenja neophodnih sredstava za pretfinansiranje i kofinansiranje IPA projekata. Jasavić je dodala da je Danilovgrad dosad odlično iskoristio IPA sredstva, u iznosu od 10 miliona eura, dok je Podgorica povukla samo 600 hiljada eura, što u narednom periodu treba promijeniti. Takođe, prema njenom mišljenju, država treba da radi na strategiji za formiranje kvalitetnog kadra koji će da edukuje kadrove u opštinama koje povlače manje sredstava. Kao primjer je navela Poljsku, koja je znatno radila na edukaciji, ali i formirala fond iz kojeg su mogla da se finansiraju i privatna lica. Prema njenim podacima, Vlada je finansirala 27 milijardi eura, a povukla 100 milijardi, od čega je 80 milijardi iskoristio privatni sektor.

Predsjednik Odbora je kazao da je slična iskustva imala i druga delegacija Odbora, koja je istog dana posjetila Bar i Ulcinj. Predložio je da se navedena lica pozovu na zajedničku sjednicu na temu IPA fondova sa Odborom za ekonomiju, finansije i budžet, a dodao je da treba poslati i otvoreni poziv zainteresovanim opštinama da pošalju svoje predstavnike.

Poslanica Jasavić je dodala da je poslala dopis svim opštinama, sa pitanjem koliko su dosad sredstava iskoristile iz IPA fondova, a te informacije će podijeliti sa članovima Odbora.

Na komentar člana Odbora Šefkije Murića da treba pozvati i predstavnike Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija, predsjednik Odbora je kazao da je već planirano da na sjednici učestvuju glavni pregovarač i NIPAK Aleksandar Andrija Pejović i generalna direktorka za koordinaciju programa podrške EU Ivana Petričević.

Nakon što su se članovi Odbora saglasili da se ovi predlozi upute predsjedniku Odbora za ekonomiju, finansije i budžet Aleksandru Damjanoviću, s ciljem organizacije zajedničke sjednice, predsjednik Odbora je zaključio raspravu.

Sjednica je zaključena u 16.55 časova.

SARADNICA U ODBORU

Sanja Bulatović s.r.

PREDSJEDNIK ODBORA

Slaven Radunović s.r.